

LO TEATRO CATALÀ

PERIÓDICH INDEPENDENT,

DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS

DESTINAT PRINCIPALMENT Á FOMENTAR LO PROGRÉS É INTERESSOS DEL TEATRO DE CATALUNYA

Preus de subscripció

En Barcelona. . . 1'00 ptas. trimestre
Resto Catalunya 1'50 » »
Fora de idem. . . 2'00 » »
Artistes d'òpera 25'00 » l'any.
Abonats protectors, una pta. cada mes.
Pago adelantat.

DIRECCIÓ Y REDACCIÓ

Viladomat, 164, 4.^{rt}, 1.ra
Despaig d'Administració: Escudillers, 53, baixos, agencia Mulet y Companyia.
Sucursal pèra cartas y avisos: en l'Arxiu l'irich-dramàtic de don J. Gelabert, Unió, 5, 3.^{or}, 2.na

Preus de cada número

Número corrent. 10 céntims
Id. a través. 13 id.
Los abonats protectors tenen dret á dos exemplars de cada número de LO TEATRO CATALÀ, á que's publiquin noves que's convinga mentres no desdigan de'l setmanari, y á obtenir rebaixa en los preus de 'ls anuncis particulars.

Agencia Mulet y C.^a

La Agencia Franco-Hispano-Artística y en su nombre el director que suscribe, suplica á todos los periódicos artísticos nacionales, extranjeros y de América, se sirvan aceptar el cambio con LO TEATRO CATALÀ, órgano artístico de España y en particular de Cataluña.

Los que tengan la amabilidad de aceptar el cambio, dirigirán sus ejemplares á la Administración, establecida en nuestra Agencia, calle Escudillers, 53, bajos.

Barcelona 19 de Octubre 1893. — El Director gerente, JOSÉ MULET.

PATRIOTISME

N' exigeix molt la qüestió de Melilla. Allí 'ls moros han ofès á nostra patria y han comès actes de verdader salvatjisme, cebantse en los cadavres de nostres valents soldats que han donat la vida per Espanya.

Convè, donchs, obtenir reparació a 'l'agravi y castigar enérgicament a 'ls moros: ho exigeix l'honor nacional. Per 'xó s'ha despertat l'entusiasme en tots los cors; pero es precs que guihi á tots los cors també 'l'patriotisme. No 'ns deixem portar per la exageració: no volguem anar corre-cuyta á matar moros, que potser lograríam matar inútilment molts espanyols: no volguem emborratxarnos ab sang de 'l'marroquí.

Pensem que 'l'Gobern es tan espanyol com tots los governats, y que, pe 'l sol fet de ser Govern, ha de tenir més empenyo que ningú en sostenir la honra de Espanya.

No tinguem impaciencias: lo que s' hagi de fer, que 's fassi; pero que 's fassi bè, encara que no siga tan prompte.

Prepari's tot primer y caiguin en son dia nostras forsas sobre la xusma mora, castigantla severament.

Aixís Espanya farà son fet, será respectada y obtindrà reparació.

J. P.

ESTRENOS CATALANS

Romea.—*Los aucellets*, comedia en tres actes, escrita en prosa per D. JOSEPH MARÍA POUS.—*A tréurer tacas*, joguina en un acte, de D. EDUARDO AULÉS.

Comensem ob una afirmació. *Los aucellets* ha sigut un estreno que ha obtingut éxit complet y merescut. ¿Per que? Perque es una comedia que reuneix molts de las condicions que s' han de menester. Tipos perfectament presentats y ben sostinguts, enredo abundant y propi de la comedia de costums, xistes en abundancia, tots de bon gust y alguns d' ells oportuns en extrem, diàlech fácil, escenas animadas, peripecias contínuas y un fi altament moral, són los principals mèrits de aquesta nova producció estrenada dimars passat.

Si á aixó hi afejim una esmerada execució per part de la Sra. Parreño y de 'ls Srs. Bonaplata, Soler, Fuentes, Goula y Valls, regularment secundats pe 'ls altres artistas, no extranyará 'l lector l' éxit de que parlem, com no extranyará que autor y actors fossin aplaudits y cridats á las taulas a 'l final de cada un de 'ls actes.

Com hem dit, los personatjes són ben dibuixats y 'ls tipos sostinguts ab inteligencia; pero aixó no vòl dir que tots estigan á la mateixa altura. Entre 'ls principals descolla lo de Sr. *Pepet* y 'ls de la dama, *D. Mariano* y 'l criat *Jaume*. Lo de *D. Ricardo* está millor en l' acte primer; decayent en lo segon y especialment en lo tercer, ahont té alguns tochs que desdiihen de 'ls impulsos de 'l cor que manifesta en un principi. Lo tipo de 'l sabater degenera en caricatura.

L' obra acusa sa procedencia de la escena francesa; pero está tan ben fet l' arreglo á nostre teatro, que si ho consignem es perque consti la manera notable com D. Joseph María Pous l' ha acomodat á las costums de Catalunya.

Resumint: *Los aucellets* es una comedia que figurará dignament a 'l costat de las bonas de 'l teatro català.

Felicitem o 'l Sr. Pous.

—Anem ara á *A tréurer tacas*. Es un joguet que té una taca que no se 'l treurá may, ni ab benzina. Es pesat, lánquid, sosso, inverossímil, xabacá... En

fi, que no sembla escrit de 'l Sr. Aulés. Si acás, devia escriure'l en un' hora tonta ó en día de mala lluna, perque ell generalment ho fa millor.

Las Sras. Clemente (A.), Galf, Monner y Blanca y 'ls Srs. Capdevila, Fuentes, Ll. Capdevila y Valls s' esforsan per' que agradi; pero l' obra no dòna de sí. —P. DE R.

Granvía. — *La Tornaboda*, quadro de costums en un acte y en vers, original de D. JULIÀ CARCASSÓ.

Dijous en la funció inaugural de la societat «Centre còmic barcelonés» que seguirà actuant en lo citat día de cada setmana, va estrenarse aquesta obra que no arriba de bon tros a ser un quadro de costums: podria passar com á joguina, y encara de las mes mansetas.

Alló de despullarse 'ls ninots y disfressarse un home ab aquellas vestiduras, encara que fa ríurer á certa part de 'l públich perque sí, es mes propi per una pantomima de circo eqüestre que per un escenari; y á no ser aquesta mica de pallassada que conté, l' obra 's faria pesada.

L' argument es tan petit que casi no se 'l véu; los personatjes, falsos alguns.

En tota la obra no s' hi troba ni un sol xiste; en cambi, la versificació es fácil y correcta, lo únich que la fa recomanable.

Los actors van cumplir tots en sos respectius papers. —J. A.

La Creu de la casa blanca (1)

III.

La nit de mortallas cubrintne ja 'l día s' extén per tot negra com boca de llop. Ni estels, ni la lluna com altrás brillejan: tot dorm en foscors.

Lo vent fort ne xiula; fuentes centellas l' espay atravessan; lo tró bat furient; los llops udols llensan y 'ls corps fers ne cridan d' un modo estrident.

A 'l peu d' una alzina, jenolls sobre l' herba, desfetas las trenas de sos cabells d' or, s' hi véu á la nina, febrós, angaixada, plorant sens consol.

¿Cóm no, si sos brassos enllassan com folla, ja casi cadavre á son jove aymant, besantlo frenética, com si de sos llabis ardents lo besar

pugués joh gran pena! tornar-lo á la vida, ancant la ferida que sagna en son pit? Mes jay! que sos parpres ne restan mitj closos, tots palits, sens brilli...

¡Calleul... ja 's recobra... ja s' obran sos llabis... Suspiran... murmuran... sos parpres ja mou... y com si d' un somni surtis, sense esma pregunta:—¿ahont ésch?

—¡Aquí v en mos brassos!—contéstali ella.
—¿Qui ets? ¿per qué plora?—replica l' infant.
—Veji ta mirada restarne apagada... ¡y aixó 'm fèu plorar!

—¡Ja sé, si... Una nina hermosa m' aymaba!... Mes de sas caricias no 'n queda ja un glop, que, oberta la llosa de sa sepultura he vist per dissort!

—¡Oh, nol es mentida: fantástica sombra s' alsá en ton deliri febrós y potent. Vejeres ma fossa; mes llú encara ma vida y un somni lóu teu.

(1) Veji's lo número 147

—¡Ah, sí! ja recordo ta veu argentina... recordo ta pena d' eix jorn a 'l finir... que quant foll anaba á estrényer tos brassos he estat vil ferit!...

Irene volguda, jovell de ma vida, aixuza tas llágrimas; no ploris, mon bé. ¿No véus que mon rostre ardent ne creman y abaten mon sér?...

—T' enganyas: no ploro, tranquila mon ánima sols llensa las brasas d' inmens goig de cell! perque Déu 'ns vetlla y Ell farà que 't salvís d' eix pás tan crudell!

—¡Nò ho cregas, Irene!... y encara que 't aterri, y 't fassi jo á trossos impàvit lo cor, es forsa que 't diga que poch á poch sento qu' arriba la mort!

—¡Oh, no, no pót ésser! ¿Morir tu, ma estrella? ¿morir tu, ma vida, ma tendra ilusió?... ¡Desvaris sols crea la febre que enrotlla furiosa ton front!

—¡Desvaris... la febre!... ¡Irene, llum bella! joh, calma ta pena, mon sol rutilant! Per tu sols la vida a 'l cel foll demano... de Déu la pietat...

Mes jay! dins mi sento la mort que s' acosta, y veig que s' acosta y 'l cor no sent dol; perque, en lloch de véurer la sombra negrosa qu' esglaya a 'ls més forts,

un rostre jo admiro en ella d' a'càngel, carcat de mil rajos d' hermosos relleus, y en lloch d' una dalla tallant y lluenta, sa má d' una Creu...

Sonriu... sa sonrisa n' es dolça, infinita!... sos ulls a 'l cel fixos, enlayra... tot grat!... y allí un lloch senyala, guarnit d' or y plata rubís y diamants!...

Allí, Irene meva, allí jo t' espero... aymant y ab la ofrena de ditxas y amors!... y allí en tendres llasos veurem pèra sempre units nostres cors!...

Després que sos llabis morats acabaren de dir ab ternesa aqueixos mots breus, son cap reclinantne a 'l pit de la nina, digué:—¡Irene, adéu!...

Un bés fou lo sello d' aytal despedida, y a 'l cel senyalantne... ¡quedá mut y quiet! en tant que la nina no sab què li passa: res óu ni res veul...

—¡Alzor!... ¡No contestal!—ab crit diu qu' aterra.— ¿No véus com sufreiro? ¿Pot ser mort? joh, nò!...

Llavors, estrident, ne fa una rialla!... y s' óu lluny un tró!

IV.

Y riu encara la nina, y sas riallas, perdentse dins lo bosch, se tornan roncás, y 'l eco ab fonda veu las hi contesta, sarcástich, ressonant per dins sa gola.

Sens llágrimas a 'ls ulls, ni queixa a 'ls llabis, sens cap suspir son pit llensar de pena, ne deixa son aymant, un bés li dòna. dient:— ¡Espera, Alzor!—mostrant fermesa.

Y sola, com fantasma, sonrienta, frenética corrent, pujant com boja á dalt, en lo torrent saltant com fèra, brassalts, barranchs y estorbs... sembla que vola.

Y res d' té son pás, res la detura: ni 'l crit de 'l tró feréstech que 's cargola; ni 'l llamp de foch cercat, que serpenteja, ni 'l bram de 'l huracá, que fer ressona.

Vejentla aixís pujar, la fantasia fantástica ilusió la pensa e-fors i y un monstre véu en mitj de son deliri pujar y encabritarse per las rocas.

Ja casi n' es a 'l cim de la montanya, hont prop ja de 'l torrent s' ouhen las timbas, que tot saltant margals y afraus d' vallan ob sos inmens desmayes de brillants lufas.

Y aixís que arriba á dalt, sobre una roca, que aguayta baix lo fons y l' aygua besa,

s'hi mira un sol moment; mes luego salta, perden-se de la vista la donzella.

Sols se senten sas fortas rialladas, que ofeguen de 'l torrent la remor f rta, y poch á poch per l' ample espay se perden... y poch á poch ja res a 'l lluny s' escolta.

ALFRED PASCUAL.

(Acabará).

REVISTA D' ESPECTACLES

Tívoli.—Lo més notable d' aquesta setmana ha sigut lo benefici de la Srta. Landy, dilluns passat.

En *Lucia* com en *La Sonámbula* y com en lo *Barbero*, 'ns ha donat aquesta simpática artista evidents probas de lo mèit que val. Per sa privilegiada garganta no hi ha res ni difícil ni impossible.

Fou obsequiada per sos admiradors ab coloms, flois y coronas de llor.

Dimecres últim, fou la segona surtida 'l jove tenor Sr. Morera ab lo paper de *Fernando* de *La favorita*.

Respecte a 'l neofit ja exposarem en número passat nostre opinió.

'Ns hi ratifiquem.

Qui ab justicia s' emportá los imparcials aplausos de la concurrencia, fou l' estudios jove Sr. Mestres. A una veu de bonich timbre y de llarga extensió, uneix seguritat en los difícils trossos de sa partícula.

Los demès personatges, recomanables per sa laudable intenció.

Los coros ajustats com pocas vegadas. Un aplauso a 'l mestre.

L' orquesta, passadora.—A. DE LA F.

Novedats.—Déyam en lo número passat que parlaríam de la Srta. María Santoucha, primera actriu que s' va presentar ab lo popular drama de 'l Sr. Fena y Codina.

Avuy que havem pogut apreciar una part de son mèit artístich, tem constar que la empresa ha fet ab ella una notable adquisició, ja que en la Srta. Santoucha s' hi notan conacions mèit recomanables, puig diu y expressa ab mèit sentiment y no duptem que s' captará mèit simpatías á mida que 'l públich vagi apreciand lo seu treball.—A.

Eldorado.—De dos produccions estrenadas dilluns y dijous d' aquesta setmana hem de donar compte: se titulan *Boulanger* y *El duo de La africana*.

Es la primera un' obra feta d' encàrrech per lluhirs'hi l' actor en tres papers diferents. Ni despunta per sa originalitat ni per son desenvollop. La música corra perfectament ab lo mèit de 'l llibret.

Qui mereix y es digne de menció es lo Sr. Carerras que cada dia 'ns sorpren ab l' interpretació perfecta de tipus nous.

Es *El duo de La africana* de D. Miquel Echegaray la letra y de 'l Mre. Fernandez Caballero la música.

La perentorietat de 'l temps nos priva, de fer com voldríam, una revista de 'l treball de 'l poeta y de 'l músich. En lo número vinent ho farem ab acatencio.

Ara sols direm que 'l Sr. Echegaray es l' autor castis en lo llenguatge é intencionat en la frase. De una idea senzilla 'n treu l' aplaudit escriptor assumptu suficient per presentar escenas com lo duo de *La africana* ab Vasco de Gama de 'l segon quadro, y la que D.ª Serafina, feta per la Sra. Bustamante á la

perfecció, reclama a 'l Sr. Querubini, director de la companyia d' ópera, lo poderse emportar a 'l seu fill, tenor *Giuseppe*. De xistes n' hi ha... un atlántich, y tots de bona mena, tots contrastats pe'l bon gust.

La música es espontánea, senzilla y enmotllada á las exigencias de la moda regnant, si se 'ns permet dirho, o la moda madruenya. Bona proba de lo dit es lo fácil coro de coristas de 'l primer quadro.

L' execució inmillorable. No havíam vist, en día d' estreno, tant d' ajust y tant colorido, comensant pe'l primer y acabant per l' últim.

Un aplauso á tots, que bé se l' han guanyat ab son acert y treball artístich.

Los autors tingueren que presentarse á rébrer de 'l públich que omplia 'l teatro 'ls aplausos que ab verdader deliri li oferia en lo duo citat d' *Africana* y *Vasco*, (Srta. Pino y Sr. Fernández) y a 'l final de 'l tercer quadro.

La decoració de 'l Sr. Urgellés, que representa lo mateix teatro Eldorado vist de 'l fondo de 'l escenari, produheix magnífich efecte.

En *El duo de La africana* tots hi han estat acertats: artistas y empresa. Aquells per la execució perfecta de sos respectius papers, y aquesta porque será un' obra que donará llenos per funcions.—A. DE LA F.

Granvia (*avans Calvo-Vico*).—Lo teatro de 'l carrer de las Cortes cantonada a 'l de Lauria, ha suferit interiorment una restauració tan completa, que pót dirse s' ha convertit en un nou colisseu.

Las obras que en ell s' han efectuat han sigut importants, havent guanyat moltíssim ab lo primer pis que s' ha construït destinat á públich, que permet capiguda á un bon número d' espectadors comodament colocats.

La sala de espectacles, pintada de un color vert clá molt acurat, es elegant encar que senzilla; s' fa molt simpática y agradable á la vista, y demostra que se'n ha tret tot lo partit possible.

Tambe s' ha construït un bonich saló de descans, local casi indispensable y que hi faltaba anteriorment.

Son dignes de l'encitació 'l Sr. Tutau, l' arquitecte Sr. Modeill, lo pintor Sr. Ballera y tots los demès industrials qu' han treballat en las obras.

La companyia de D. Anton Tutau y de la primera actriu D.ª Carlota de Mena, que va fer son debut lo passat dissapte, va véure's molt l'estejada y aplaudida, per la acabadíssima interpretació que donaren en conjunt a 'l interessant drama *Ferreol ó El crimen de Granpré* y a 'l saynete *La Baldirona*, en quinas obras s' esmeraren tots quants artistas hi prengueren part, que eran casi tota la *troupe*, y en la que 'l públich (y també nosaltres), hi va reconéixer algunas parts molt notables.

Los dramas *La loca de la aldea* y *La Dolores* varen proporcionar duas bonas entradas tarde y nit de 'l diumenge.

En aquesta última, si be la majoria de las parts eran conegudas per haveria estrenat en altre teatro, hi varem veure a 'l Sr. Libre lent un *coplero* bastant acurat.

Lo Sr. Serrallara, qu' es un actor de debó, molt just en lo personatge *Patricio*.—A.

NOTA.—En la revista de 'l Principal de la setmana passada s' posa TERESA Reiter en lloch de VIRGINA Reiter, y en la de Novetats deya GULEMANY en lloch de dir PAREJA que es l' actor á qui s' referia la revista.

SECCIÓ DE 'L GRACIÓS

—¡Quin susto que he tingut!—deya uu tranquil—Pas-saba 'l meu cotxe per la Rambla, quant de cop se desbo-can los cabalis, lo cotxero 's tira de 'l pescant y 'l cotxe s'estrella contra un arbre.....

—Donchs, ¿y vosté?
—Per casualitat m'havia quedat á casa y 'l cotxe ana-ba buyt.

■ Un subjecte troba á un altre pe 'l carrer:
—Vaig á donarli una proba de confiança demanantli un duro.

—¡Homel... ¿D'aixó 'n diu donar vosté?

Entre mare y fill:

—Vaja, fés un petó á la professora de piano.
—No, que 'm pegaria. Ahir lo papá n'hi va donar un y ella li va donar una bofetada qu'encara se 'n déu sen-tir.

En certa reunió un escriptor va tréurer á ballar á una revenedora.

Va mirar-se'l ella de cap á peus y ab ayre aixís despre-ci, va dirli:

—Veig que vosté no porta guants.

—¡Oh! aixó no hi fa res: ja 'm rentaré las mans des-prés,—va dir ell rient.

BELLAS ARTS

Saló Parés.—Un de 'ls quadros que sobres-surten per son mérit en la present setmana, es lo pai-satge de 'l Sr. R. Mestre. Representa un pintor que sentat en miij de la arbreda en son tamburot de camp y ab lo caballet devant, estava pintant á un de 'ls varios bous que per allí pastoran, quant dos ó tres d'ells, ab intencions no gaire tranquilisadoras, se dirigeixen vers l'artista, donantli no poch sobressalt. Resulta un quadro ben dibuixat y ben pintat, encara que tal volta decau en sos primers termes.

Lo Sr. A. Tolosa, en son quadro de rehims está mi-llor que en son paisatge y sas flors.

Tambè hem tingut ocasió de véurer dos quadros de 'l Sr. Russinyol, mostras acabadas d'art pictó-rich modernista, y com á tals poca cosa pót dir-se'n.

Además, completan lo exposat en la present set-mana, varias esculturas en barro cuyt.

Las de P. Murillo careixen de notabilitat y las de Juli Martí són molt millors, encara que hi ha alguna desproporció en lo retrato de senyora, puig són bas-tant curtas las extremitats de la figura.

Reuneix millors condicions lo retrato, pe 'l mateix autor, de 'l Sr. D. Eduart Danis, coronel d'engi-nyers, per son notable paregut.

A. DE P. R. V.

BON RECORT

¡Zim zam!

I.

Quant en la nit estrellada,
a 'l peu de la mar tranquila
sento que felis refila
lluny de 'l port un mariner,
bon amich, a 'l punt recordo
aquell temps en que 'l solcábam,
y que ab goig també contábam
nostre amor, l'amor primer.

¡Zim zam! fan las onadas
eternament cantant.
¡Zim, zam! ¡quina armonia
mes dolsa tē la mar!

II.

Ab la vela desplegada
bo y cantant de 'l port surtíam:
¡quin plaher mes pur sentíam
a 'l lliscar sobre l'onam!
Lo sol á posta baixaba
darrera la blava serra,
y s'allunyaba la terra
y s'enfonzaba 'l sorram!

¡Zim zam! fan las onadas
eternament cantant.
¡Zim, zam! ¡quin goig que dóna
granxarse sobre 'l mar!

III.

Son mantell cubert d'estrellas
la hermosa nit extenía
y la lluna á poch surtía
magestuosa y lentament:
las gavinias alegroyas
á nostre pás despertaban
y las brisas 'ns besaban
omplenantnos de content.

¡Zim zam! fan las onadas
eternament cantant.
¡Zim, zam! ¡quina alegría
solcar de nit la mar!

IV.

Quant la terra a 'l lluny confosa
com una boyra teníam,
la vela a 'l punt recullíam
per donar esglay a 'l cor,
y abandonats á las onas,
¡ab quin afa y enrahonábam!
¡ab quin goig 'ns esplicabam
l'un y 'l altre nostre amor!

¡Zim zam! fan las onadas
eternament cantant.
¡Zim, zam! ¡quin plaher mes noble
pensar ab l'amor a 'l mar!

V.

Ab veu dolsa tu 'm parlabas
de ta ignocenta Marieta;
de ma volguda Roseta
jo 't parlaba ubriacat.
Y forjantuos pe 'l pervindre
las il-lusions mes hermosas,
nostras llenguas tremolosas
benehían l'amistat,

¡Zim zam! fan las onadas
eternament cantant.
¡Zim, zam! ¡pe 'ls que sufren
quin temple mes bo 'l mar!

VI.

Ara tu ets á estranyas terras
y á mí 'm mata la migransa:
tanta somiada esperansa
ha enfondrat lo temps malehit.
De ma Rosa y ta María
y de nostra barca aymada
sols reíta feble, esblaymada,
la memoria en nostre pit.

¡Zim zam! fan las onadas
eternament cantant.
¡Zim, zam! ¡cóm me recorda
aquellas nits lo mar!

A. LLIMONER.

CAMBI DE NOMS

Lo teatro que avuy 's diu *Teatro Granvía*, portaba desde sa inauguració, com sab tothom, lo nom de *Calvo-Vico*.

No hem de penetrar la intenció de realisar lo cam-bi, ni sabem qui va concebir la idea de sustituir los

apellidos de dos eminencias teatrals de nostres dias, pe 'l nom de 'l més important carrer de 'l Ensanche de Barcelona.

No obstant, lo fet es digne de ser notat y digne de censura. Entre la paraula *Granola* y 'ls noms de 'l malaguanyat Rafel Calvo y de 'l notable actor D. Antón Vico, no hi ha pas dupte que, tractantse d' anomenar un local ahont se tributa honor á 'l art escénich, no ha de ser duptosa la elecció.

Tal cambi no hauria estat potser fora de lloch, per exemple, a 'l exhibirse allí *La Bella Chiquita*; que així aquelles dos celebritats no haurían hagut de tolerar sota son nom un espectacle tan tonto y anti-artístich. Pero ara no sols no es aixís, sino que hi ha la circumstancia de que 'l local á que 'ns referim va véure's honrat pe 'ls dos il·lustres artistes que li donaren nom y que en son desprovist escenari feren viurer las grans produccions de 'ls millors poetes; que á la sentida mort de Calvo s' organisaren per son propietari funcions á la memoria de tan gran artista; que Vico acaba de rébrer en Barcelona sincera mostra de admiració vers son talent, y que precisament ab las obras de reforma realizadas, lo colisseu hauria pogut ostentar ab mes gloria 'l nom de Calvo-Vico. Y si anyadim que la nova empresa 's proposa presentar repertori dramátich—género preferent de Vico y Calvo—contant á l' efecte ab una excelent companyia, tal cambi de nom resulta (encara que, com suposem, no hi hagi intenció) un acte d' olvit a 'l mérit y á la memoria de Rafel Calvo y falta de consideració á qui, com Vico, té ofert que, a'l tornar á Espanya, representarà primerament que en altre teatro, en un de Barcelona.

Ara que 'l que duya 'l seu nom es restaurat, ¿no hauria pogut sancionar Vico la restauració á l' arribar á Barcelona de retorn d' América, donanthi alguna funció extraordinaria?

Y ¿li será decorós treballarhi havent disposat ó consentit qui no debia permetre'ho, que desaparegués de la fatxada l' apellido d' ell que avans l' honoraba?

La innovació es, per lo tant, una lleujeresa.

Carlos Gounod

Ha mort en Saint-Cloud lo sabi músich qu' era una verdadera gloria de la nació vehina.

Lo 17 d' Octubre será día de dol per' aquells que com nosaltres tenen sujestionada la imaginació pe 'ls torrents de bellesa que 'l célebre é immortal músich llensá en totas sas obras.

La noticia 'ns ha causat penosíssima impresió.

La malaltia més terrible 'ns lo ha robat per sempre; un atac de feridura l'ha mort á las pocas horas.

Carlos Gounod va naixer á París lo 17 de Janer de 1818: ha mort, donchs á l' edat de 75 anys.

Nostra passió a'l gran mestre ratllaba en deliri, en fanatisme. Totas sas obras nos són conegudas. Per aixó som gounodistas, porque sols l' autor insigne de *Mireya* 'ns ha fet sentir en tota sa intensitat y pureza las multiples sensacions inherents á la bellesa en son estat més esplendent.

Si l' espay 'ns ho permet, en altre número donarem una extensa biografía y una suscita ressenya de las obras que ha deixat.

Descansi en pau l' il·lustre mestre compositor Carlos Gounod.—ROMEO SANTAOLARA.

INTIMA

¡Qu' es grat sentir la frase:
«jo t' adoro»
pe 'l qu' está enamorat!
Quant surt de los teus llavis,
créu que moro
de goig ubriacat.
Recordo en tal moment
que quant nin era
ja me la vares dir:
me plau tal recordansa
y ma fatlera,
es tornarla á sentir.

¡Felís lo jorn que puguin
estrets llassos
nuar lo nostre amor!
¡Que grat déu ser sentir-la
estant en brassos
de la que 'ns roba 'l cor!

JAUME RUIZ CORDOMÍ.

BIBLIOGRAFIA

Lectura y escritura en una semana. — La gran Rabina.

Hem rebut la instrucció per' ensenyar lo mecanisme de llegir y escriure a'ls grans en una setmana, publicada per D. F. Lozano en Madrid. Es una obreta de molta utilitat, y estem persuadits que utilisantla 'ls instructors per' l' objecte per' que está escrita, sos resultats contribuirían rápidamente á la ilustració de las classes ignorants y per lo tant á la verdadera civilisació, no á la civilisació de molts xerrayres y desvergonyits que 'n són avuy falsos apóstols.

* *

Fa pochi dias se 'ns ha remés també desde Cuenca per D. Enrich Martin y D. Lluís Salazar, un exemplar de la odisea matrimonial *La gran Rabina*, obra sino histórica de *historia*, desde 'l moment que ha sigut rebutjada per la empresa de 'l teatro Apolo de Madrid, després de haverla acceptada en principi.

Aixó són, sens dupte, misteris teatrals, porque *La gran Rabina* es una obreta agradable, ben escrita, de molta gracia, de animadas escenas y de aparato que ben presentat ha de produhir efecte.

Aquesta sarsuela está impresa y en un petit prefaci en que 'ls autors posan a'l públich en curiosos antecedents.—U. C. B.

REPERTORI DE FORA

Sabadell 18 d' Octubre.

Las diversions en aquesta ciutat están a'l ordre de 'l día.

Diumenge passat, funcionaban cinch teatros: Euterpe, Campos de Recreo, Ateneo Sabadellés, Associació de Catòlics y Jovenut Catòlica, sens perjudici de que en la nit de l' dissapte funcionaren los teatros Euterpe y Cervantes.

En lo primer hi actúa desde fa tres setmanas una companyia d' ópera italiana que no ho fa anar de 'l tot malament.

La concurrencia, numerosa y distingida.

En los demás hi treballan aficionats; entre ells la antigua companyia coneguda per *Societat Parreño*, dirigida per D. Feliu Griera, la qual, va debutar dissapte en Euterpe, posant en escena 'l drama *Otger* y la pessa *Enredos*.

La concurrència va é-ser molt escassa, mereixent la nota de regular la execució de las obras.

Cervantes y Campos de Recreo.—La Companyia de aficionats que dirigeix lo Sr. Auró, posà en escena *La guerra d' Africa*. La execució va resultar un canard.

Ateneo Sabadencs.—A'í fi, ha de pertat de 'l seu fort somni, degut a la narcotitzada subsecció s' gona, que ha tingut de disoldre's per evitar més dissidències y perjudicis a dit Centre. A'í moment de darla per disolta la Junta Directiva, 's presentaren varias agrupacions, demanant lo Centre. Fou concedit a una agrupació inich-dramàtica que diu nge va posar *Los zangolatinos*, *Picio Adan y compañía* y *Torear por lo fino*, conquistantse aplausos y repeticions los aficionats artistas.

Los Centres catòlics esmentats, se vejeren favorecuts per mitissima concurrència. Hi ha que advertir, que las funciones eran per invitació.

Totas las Societats d' aquesta ciutat; tant polítiques, com religioses, com també las de recreo, industrials, de comerç, banch, gremis, cooperatives; etc., etc, inclús l' Ajuntament, s' estant interessant en l' indult de 'l reo Joaquim Ibañez, compdemnat á mort en virtut de 'l doble assassinat ocorregut l' any passat en Santa Perpètua.

¡Tant de bo que 'ls bons sentiments de 'ls sabadencs pugan interessarse en los cors de nostres governants, a fi de lograr no tinguem d' avergonyirnos devant d' un patibul en plé sigle díou; evitant un día de dol á aquesta ciutat, emblema y mirall d' honradés, de 'l treball y de 'l progués!—PLACIT.

Mataró 16 d' Octubre.

Dissapte 'l Sr. Tressols y la nova companyia van debutar en la societat «Nova Constancia» representant lo drama *Vida alegre y muerte triste*; funció que va ser molt aplaudida y ben representada. Lo Sr. Tressols representa un *Ricardo* molt bé. En conjunt la companyia es bona.

En lo teatro Euterpe diumenje van donarnos lo drama en 5 actes *El haz de leña*, molt ben ensajat y per part de 'l públich molt ben aplaudit.

Ahir á la tarde hi va haver una corrida de bicicletes en l' Hipódromo.—E. R.

Vich 19 d' Octubre.

Sr. Director: Diumenje vinent debutará la companyia de D. Jaume Moigosa posant en escena 'l drama *El Jorobado*.

Entre 'ls artistes hi figuran lo galán Sr. Banca y la dama Sra. Calvet.

Ja li diré si continuaran.—G.

REUNIONS PARTICULARS

SOCIETAT TAMAYO. (*Teatro Olimpo*).—Ab un ple á vessar, diluns a'í vespre va posarse en escena la divertida comedia d' Arnau *Donas!* y 'l juguet *Gos y gat*. Lo desempenyo fluixet per part d' alguns actors.

Los que sobressurtiren en sos papers foren D.ª Dolors Puchol, D.ª Maria Panadés y D.ª Enriqueta Guart. Tambe 's portaren molt be los Srs. Martí y Surinyach.—S. B.

TEATRO DE 'L NORTE. (*Avans Societat Capmany*).—Diumenje a'í vespre tingué lloch una funció composta de 'l drama *La Dolors* y la pessa *Un beneyt de 'l cabús*.

La simpática actriu Srta. Santana tingué moments felissos en lo tercer acte que estigué molt bé.

Tambe 'l Sr. Mallorqui tèn un *Lázaro* molt acabat dibent'c ab passio y sentiment. Obtingué grans aplausos en lo segon acte y a'í final. Los Srs. Gatell, Casajana y Maríeges (J) estigueren discrets.

La Sra. Ferrer y 'ls Srs. Barber y Reig un xich descuydats.

CIRCOL RECREATIU DE LA DRETA DE 'L ENSANXE.—Las pessas catalanas *Com á ca'l sogre* y *Aucells de paper* van ser desempenyadas diumenje,

notants'hi ensopimert en algunas escenas. Los senyors Catalá y Pajarín salvaren molta part, perquè van treballar ab desembrás.

En l' intermedi va tenir lloch una petita sessió d' assalt d' armas que per las reduhidas dimensions de 'l escenari no produhi 'l degut efecte: no obtant, va haverhi aplausos.

TALÍA.—La comedieta *Un dia de desenganys*, original de 'l soci Sr. Grau, y la popular *Cura de moro*, varen omplir la funció passada, essent desempenyadas per la Srta. Benedicto y 'ls Srs. Gausachs, Saltiveri, Grau, Hidalgo, Sanz, Hernández, Riera, Sabrafen y Castells. La primera be: la segona detestable.

LA SERPENTINA.—¡Dèu n'hi dó la interpretació que ha tingut la comedia en dos actes *Los Hugonotes!* ¡Quants n'hi ha que la envejarian! Se coneixia per aixó que l' havian estudiat tots ab carinyo, porque tant las Srtas. Tarragó, Domínguez y Vilá com los joves Torruellas germanos, Juez, García, Villalonga, Roig y Delmás varen cumplir be y per aixó se 'ls aplaudir.

CLARÍS.—*Un barret de pega* y *Qui mes mira....* van ser escoltadas ab gust y ben rebudas, porque hi van donar moviment en sa interpretació las senyoretas Roel y Amigo secundadas pe'ls Srs. March, Boré, Fages, Masons y Parés.—A.

CIRCOL ARAGONÉS.—Brillant y animat aspecte presentaban los salons d' aquest circol la passada setmana ab motiu de celebrar la festa de 'l Pilar. Lo dijous varen fer la xistosa comedia *El octavo no mentir*, desempenyada acertadament per las Srtas. Va, Mercader (V. y P.) y 'ls Srs. Cases, Espinosa, Navarrete, Ribas, Simal y Durán; finalisant la funció un esculit ball de societat. Lo divendres feren una vetllada literari-musical en la que foren aplaudidíssimas las Srtas. Durán, Castelo (M. y A.) y Arias y 'ls Srs. Cases, Navarrete, Mir, Cristófol, Piñol, Fabrellas, Espigol, Clapera, Durán y Junyent. Lo dissapte varen donar fi á las festes ab un gran ball de societat ab orquesta, obsequiant á las senyoretas ab rams de flors.

JENNY.—Diumenje 's posá en escena la obra *A la pretenció*, que va ser ben interpretada pe'ls senyors Zavaia, Galoup, y Gosalbo y 'l monolech *Lo bon casador* que acertadament tèn desempenyat pe' l Sr. Galoup (J), obtenint merescuda selva d' aplausos. Per final va haverhi, com de costum, ball de societat.—J.

LA JOYA. (*Gracia*).—Lo passat diumenje s' hi representá 'l drama *Lo gat de mar*, distingints'hi 'l director Sr. Puig, que interpretá 'l protagonista á *las mil maravillas*. La Srta. Mestres y 'ls Srs. Bonnin, Anglés, Doménech, Siburana, Amigó y Garcia, mitj en plata.... y mitj en quartos.—M.

CASSINO ARTESÁ. (*Gracia*).—*El vino de Valdepeñas*, drama en tres actes representat, va tenir un desempenyo satisfactori.

Posem en primer lloch a'í Sr. Fer án que 's fèn aplaudir ab justicia. Las Sras. Rodés, Amigó y 'ls Srs. Cabré, Camps, Sole, Galindo y Villar completaren lo quadro ab molt acert.—S. B.

SALÓ DE DESCANS

Lo Centre Còmic Barcelonés anuncia 'l primer certamen de obras dramáticas catalanas en un acte, establiment las següents condicions:

1.ª Se concedirà una preciosa OBRA DE ART, en terra cuyta, á la mes ben rebuda producció dramática catalana en un acte, ja siga en vers, ja en prosa.

2.ª Se admetrán en la administració de 'l TEATRO GRANVIA, totes las pessas, comedias y saynetes inédits que s' hi presentin y que vagin dirigidas á 'l Sr. Secretari de 'l CENTRE COMICH BARCELONÉS, fins lo 31 de Desembre de 'l corrent any.

3.ª La Junta escullirà tres obras de entre totes las inéditas que s' presentin y s' estrenarán á la vegada, pe 'l mateix número de ordre que hagin sigut rebudas, lo dia primer de Febrer de 1894, essent guanyadora de 'l premi, la que obtinga mil or éxit, ó siga la que 'l públich rebí ab mes bon agrado.

4.ª Cada obra ha de anar acompanyada de un plech obert, ab lo títol, lema, nom y domicili de 'l autor.

5.ª Los títols y lemas de las tres obras escullidas se publicarán set días avants de 'l certamen y á autors se 'ls farà saber per medi de ofici de 'l Secretari del CENTRE.

6.ª Los autors de las tres obras escullidas tenen opció, cada un, á deu butacas y un palco, 'l dia de 'l estreno.

7.ª Lo nom de 'l premiat se publicará set dias després de 'l certamen, en lo que s' verificará la segona representació de la obra y se li farà entrega de 'l premi a 'l acabar 'l acte.

8.ª Lo CENTRE COMICH BARCELONÉS se reserva 'ls drets de propietat de 'l dia de estreno de las tres obras que entrarán en concurs y las tres representacions següents de la premiada, después de las quals tornarán á ser propietat de 'l autor.

—Ha publicat ja la llista de la companyia y 'ls preus d' abono la empresa de 'l Liceo. Tot fa créer que la temporada será brillant, porque hi ha elements en la companyia y prou inteligencia en la direcció pera que siga aixís.

Ho desitjem.

—També s' han anunciat las llistas de la companyia de 'l teatro Fortuny, de Reus. La dirigirá 'l primer galán D. Joaquim Núñez.

—La empresa de 'l Teatro de 'l Tivoli ha ultimat lo contracte, por mediació de la agencia Franco-Hispano-Artística, de 'l aplaudit y aventatjat barítono de sarsuela D. Salvador Miquel y Bru, qui debutará en la temporada d' ivern.

—S' ha publicat y posat á la venda la comedia en un acte *Moneda corrent*, original de D. Joseph Campderros, que fou estrenada ab éxit en lo teatro Romea la temporada passada.

—La societat *Centre Recreatiu*, instalada en lo Saló Arabe de 'l carrer de Casanovas, posará en escena demá á la nit lo drama catalá *Lo Bordet*.

—La companyia de D. Manel Panadés farà la festa major de Banyolas, en quin teatro donará tres funcions dimars, dimecres y dijous de la setmana entrant.

—Ham rebut la visita en nostra redacció, de 'ls periódichs *El Ganancioso*, de Madrid, y *Egara de Terrassa*, *El Jienense*, de Jaen, *La defensa de Galicia*, Orense de y *El Manifiesto*, de Cadiz. A tots enviem lo cambi.

—La companyia de sarsuela organizada per la empresa de 'l Circo Equestre de la pla-sa de Catalunya, está composta de artistas de merit y posará en escena

obras de importancia Avuy s' inaugurarà la temporada ab la aplaudida obra *El Milagro de la Virgen*.

—En una manifestació organizada dijous en lo moll entre estudiants en 'l acte d' embarcarse cap á Melilla 'l artilleria, mells que la formaban van dirigir-se entussismats á la estatua equestre de 'l general Prim en lo Parque, y allí entre varios discursos, lo jove senyor Balet va proposar fer una capta y una funció teatral per arbitrar recursos en favor de 'ls soldats que morin defensant la honra de la patria. Bona idea, digna de que dongui bons resultats.

—Han marxat á Ciudadela (M-norca) lo primer actor Sr. Graells, lo barba D. Francisco Marcet, la se-yoreta Pardellans y altras aplaudits artistas que treballaran en aquella població fins á la Quaresma.

CAVILACIONS

ENIGMA

A 'l bell mitj de 'l mar m' estich;
no sò 'h bareo, peix ni roca
y si no m' acert s' dich
que déus ser un gran tanoca.

J. GUASCH.

TARJETA

Emilia Dasa

La Roca

Formar ab aquestas lletras, degudament combinadas, los noms de tres flors.

J. MONTANÉ GRIVÉ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	—	Drama catalá.
	3	4	8	5	7	1	1	7	5	4	—	Cansó popular.
		1	4	9	2	1	2	8	7	5	—	Drama castellá.
			6	4	5	4	8	7	1	1	—	Aucell.
				6	4	1	3	7	8	4	—	Arbre.
					6	2	3	7	8	4	—	Id.
						11	10	11	4	10	—	Actor dramátich
							6	7	8	4	—	Fruyta.
								6	4	10	—	Nom d' home.
									8	2	—	Nota musical.
										8	—	Consonant.

ANAGRAMA

Lector, es un fruyt mon tot
y una flor altre total:
Si pensas no més com cal
s' endevina. ¡Alsa, xicot!

F. ELIAS SETMESÓ.

I III LO

Frederich Soler

MENTA

—A

A. LACASA.

Soluciones á las cavilacions de 'l núm. 147

Logogrífich numérich PRINCESA.

Ters de sil·bas: PLATEA, TENORA, ARAGÓ.

Las han enviat 'ls rs. Q. Torres, Bernat Pascayre y Pere Gil, que tindran de franch durant tres meses 'l TEATRO CATALA.

A 'ls que envihin exactas las d' avuy y las de 'l núm. 149 y 150 se 'ls regalará un *Diccionari de la Llengua catalana*.

CORRESPONDENCIA

Angel Just: queda servit —Noy de casa: no escriu prou bé —Uo arr s' airt: no 'n v le n d' arós. —Jos ph Guasch: rebut Ptes 2-25 —J. Bartriu: acerteu y gracias —J. Subirats (Vich): ja ho sabiam. —P. S. (Sabadell): rebut temps.

Imp. de Pujol y C. - Tallers, 45. —Barcelona

Botiga de calsat de **Francisco Grau**, Plassa de Santa Ana, 23.

Sastreria de teatros de **Joan Baret**, Sadurni. 14, 1r.

Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.

Magatzem de pells de **J. Pous y C.^a**, Princesa, 13.

Arxiu de teatros (vers y música) de **A. Guix**, carrer de Tallers, 27, 2.n

Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercero.

Botiga de robas, de **J. Rouret**, Condal, 28.

La Emperatriz, fábrica de cotillas, carrer de Escudillers Blancs, 2.

Máquinas de fer mitja, de **Narcís Doménech**, carrer de la Gran-via, 211.

Casa **Falco**, hules, artículos de goma, plumeros, etc., carrer de Cal, 2.

La Imperial, magatzem de mobles. Nou de la Rambla, 25.

Sastreria de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto, 14.

Construcció de Teatros

SERVEY COMPLERT Y BÓ
per' guardaropias

Pera informes y detalls dirigirse a 'l carrer de

Estruch, II, fusteria

BARCELONA

PERRUCAS Y POSTISSOS de toda clase per' TEATROS

GRAN SALÓ

per afeitar, rissar y tallar cabells en la

Perruqueria de VICENS GARCIA

Conde del Asalto, 6, principal

Casa establerta desde 1840

ORQUESTA DE 'LS CATALANS

de la que forma part lo notable concertista de violi

senyor **BADIA**

DIRIGIDA PER

D. ROMUALDO ZUBIELLOQUI

Per' ajustos dirigirse

Sepúlveda, 190-Barcelona

AL BRUCH

Botiga de quadros, cromos y estampas, miralls y tot lo concernent a 'l ram de adorno, y fábrica de transparents.

Portaferrisa, 10 y Petritxol, 8, 12 y 17

Magatzem de Música, Pianos è Instruments

Joan Ayné

Fernando VII, 53.—Barcelona

SANTASUSANA

Máquinas de cusir. — Máquinas de fer mitja,

Aparatos per' pèndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller per' adobar tota classe de máquinas. Se ven á plastos y al comptat.

Carme, 33. — Barcelona

Agencia Franco-Hispano Artística

DE

Teatros, Circos y Conciertos

Escudillers, 53, bajos. — Barcelona

Se anuncia á los Sres. Artistas de Verso, Opera y Zarzuela, como igualmente á los de Circos; si desean valerse de esta agencia para sus contratos, se dirijan á la misma incluyendo su domicilio fijo y época en que se hallen libres para contraer nuevos compromisos.

El Director-Gerente,

José Mulet.

Imprenta

En la d' aquet periódich, se fan tota classe de impresions ab l' esmero, promptitut y economía més perfeccionadas en aquet ram.

Arxiu y copisteria

DE

FRANCESCH PEREZ POL

Roig, 24, Entresuelo

A CASARSE TOCAN

Per 30 duros

un llit de Viena (matrimoni) ab somier, una calaixera ab marbre, 6 cadiras de rejilla, una taula de nit ab marbre, una de menjador, 6 cadiras de menjador y un mirall.

Además hi ha un gran surtit de tota classe de mobles. Llit de Viena y somier, 25 pessetas, y de matrimoni, 40 pessetas.

Carrer Nou de la Rambla, 25

LLUNAS ASSOGLADAS

CRISTALLS, BALDOSAS Y BALDOSETAS

DE

ORTEGA Y BADIA

Carrer de la CONDESA DE SOBRADIEL, núm. 3

TELEFONO NÚM. 1397

BARCELONA

Copisteria y Arxiu

DE TEATROS (*vers y música*)

DE

JOSEPH BONNIN

Puntualitat y esmero en servir

Pasatje de Madoz, 5, 3.er